

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΙΣ ΒΙΒΛΙΟΥ *

Ὁ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παν. Μπρατσιώτης παρουσιάζων τὸ κατωτέρω δηλούμενον σύγγραμμα εἶπε τὰ ἑξῆς :

Ἔχω τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάσω εἰς τὴν Ἀκαδημίαν ἡμῶν τὸ ἐν τῇ σειρᾷ «Βυζαντινῶν κειμένων καὶ μελετῶν τοῦ Κέντρου Βυζαντινῶν Ἐρευνῶν τῆς Θεσσαλονίκης» δημοσιευθὲν προσφάτως ὑπὸ τὸν τίτλον «Πηγαὶ τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας» ἔργον ἐκ σελίδων 495 τοῦ ἐν τῇ Φιλοσοφικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Θεσσαλονίκης καθηγητοῦ τῆς Ἱστορίας κ. Ἰωάννου Καραγιαννοπούλου, ἀφιερωμένον εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Πανεπιστημιακὸν διδάσκαλόν του καὶ Ἀκαδημαϊκὸν κ. Διονύσιον Ζακυθινόν, ὅστις καὶ θὰ ἦτο ὁ ἀρμοδιώτερος νὰ παρουσιάσῃ τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐὰν δὲν ἐκωλύετο ἐκ τῆς μνημονευθείσης ἀφιερώσεως.

Τὸ ἔργον τοῦτο τοῦ ὁποίου προτάσσεται πίναξ τῶν περιεχομένων (σελ. 5 - 7) καὶ ὁ σχετικὸς πρόλογος (σελ. 9 - 11) μετὰ διαφόρων ἐπεξηγήσεων καὶ ὁδηγιῶν, ὡς καὶ πίνακος βραχυγραφιῶν (σελ. 15 - 17) καὶ γενικῆς εἰσαγωγῆς περὶ τῆς ἐννοίας τοῦ ὅρου «Πηγαι» μετὰ κατατάξεως αὐτῶν καὶ τῆς σχετικῆς βιβλιογραφίας (σελ. 21 - 23), τὸ ἔργον, λέγω, τοῦτο διαιρεῖται εἰς δύο κύρια μέρη. Ἐκ τούτων τὸ π ρ ῶ τ ο ν, καταλαμβάνον τὰς σελίδας 29 - 82, ἀσχολεῖται γενικώτερον περὶ τὰς ἐπὶ μέρους κατηγορίας τῶν Βυζαντινῶν πηγῶν καὶ δὴ περὶ τὴν γλῶσσαν, τὴν Μουσικὴν, τὰ μνημεῖα τέχνης, τὰ κείμενα χειρογράφων καὶ ἐγγράφων, ὡς καὶ περὶ τὰ κείμενα ποικίλου περιεχομένου πρακτικῆς σημασίας, τοῦτέστιν νομοθετικῶν, θετικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἐπιστημῶν, ἔτι δὲ καὶ παπύρων καὶ ἐπιγραφικῶν πηγῶν ἐπιγραφῶν, νομισμάτων, σιγιλλίων κλπ. Τὸ δὲ δεύτερον καὶ πολὺ μεγαλύτερον μέρος, ἐκ τῶν σελίδων 83 - 416, ὑπὸ τὸν τίτλον «Κατάλογος τῶν Βυζαντινῶν πηγῶν» ἀσχολεῖται εἰς δώδεκα κεφάλαια περὶ τὰς πηγὰς ἐκάστου αἰῶνος ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τοῦ ΙΕ' αἰῶνος συμπεριλαμβανομένου καὶ δὴ οὐχὶ μόνον περὶ τῆς ἐκάστοτε συγχρόνου, ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς μεταγενεστέρης Ἱστορίας. Ἐπακο-

* Συνεδρία τῆς 11ης Μαρτίου 1971.

λουθεῖ δὲ ἀναλυτικὸς ἀλφαβητικὸς πίναξ τῶν πηγῶν (σελ. 417 - 438) καὶ τέλος παρατίθεται πίναξ προσώπων καὶ πραγμάτων.

Βεβαίως, ὡς παρατηρεῖ ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἔργου ἐν τῷ προλόγῳ του, «ὁ μελετητὴς τῆς Βυζαντινῆς Ἱστορίας δύναται νὰ εἶναι ἱκανοποιημένος ἐξ ἐπόψεως γραμματολογικῶν βοηθημάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι α) τὸ πάντοτε πολύτιμον ἔργον τοῦ K. Krumbacher, τὸ μεταφρασθὲν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Σωτηριάδου, ἐκ δὲ τῆς ἑλληνικῆς μεταφρασθὲν καὶ γαλλιστὶ μερίμνη τοῦ γνωστοῦ καὶ παρ' ἡμῖν Γάλλου καθηγητοῦ κ. O. Merlier, β) τὸ ὑπὸ τοῦ Οὔγγρου Βυζαντινολόγου G. Moravcsik, ὑπὸ τὸν τίτλον *Byzantinoturcica* συγγραφέν ἔργον, τὸ προοριζόμενον διὰ τοὺς τουρκικοὺς λαοὺς, καὶ γ) τὸ ἔργον τοῦ Ἰταλοῦ καθηγητοῦ M. E. Colonna, «*Gli Storici Bizantini dal IV al XV secolo*», τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει καὶ ἅπαντας τοὺς μὴ ἐκκλησιαστικοὺς συγγραφεῖς ἀπὸ τοῦ Δ' μέχρι τοῦ ΙΕ' αἰῶνος, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν οὗτοι ἀναφέρωνται ἢ ὄχι εἰς τοὺς τουρκικοὺς λαοὺς, τὰ ὁποῖα ἔργα ἀφήνουν ἀναπάντητον τὸ σπουδαῖον ἐρώτημα: «Ποίας πηγὰς ἔχομεν δι' ἕκαστον αἰῶνα». Ἀκριβῶς δὲ ἡ ἔλλειψις αὕτη ἔδωκε καὶ τὴν πρώτην ἀφορμὴν εἰς τὸν κ. Καραγιαννόπουλον διὰ τὴν συγγραφὴν τοῦ σήμερον παρουσιαζομένου ἔργου του, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος ἀσχολεῖται, ἐκτὸς τῶν ἀφηγηματικῶν πηγῶν, καὶ περὶ τὰ δεδομένα τῶν βυζαντινῶν διπλωματικῶν πηγῶν καὶ ἐπιγραφῶν καὶ συγλλιογράφων, ὡς καὶ νομισμάτων καὶ παπύρων τῆς Βυζαντινῆς ἐποχῆς.

Ἐπισημειωθῆ δὲ ὅτι ὁ συγγραφεὺς τοῦ παρουσιασθέντος ἔργου συνεπλήρωσε τὰς βυζαντινολογικὰς του σπουδὰς ἐν Μονάχῳ πλησίον τοῦ ἐπιφανοῦς Βυζαντινολόγου καθηγητοῦ Fr. Dölger, διετέλεσε δὲ καὶ ὑφηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Μονάχου καὶ ἐδίδαξεν ἐπὶ τρία ἐξάμηνα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τοῦ Münster ὡς *Gastprofessor*.